

ЛІТОПИС ПОДІЙ

КРУГЛИЙ СТІЛ «ХУДОЖНІЙ ЕКСПЕРИМЕНТ У КУЛЬТУРІ ТА ЛІТЕРАТУРІ ХХ СТОЛІТТЯ»

22 квітня 2021 р. в режимі онлайн відбулося засідання круглого столу «Художній експеримент у культурі та літературі ХХ століття» за участю українських і польських науковців. Захід був присвячений пам'яті Оксани Ковацької (у дівочтві — Боярчук), дослідниці літератури, співробітниці Ягеллонського університету.

Організаторами круглого столу виступили Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка та кафедра українознавства Ягеллонського університету в Кракові. До дискусії долучилися провідні літературознавці обох країн.

Наскрізною темою зустрічі стала монографія «Експериментальні вітрила української прози 20-х років ХХ століття» (Київ, 2020) О. Ковацької, а ключовим питанням обговорення — художній експеримент в українській і світовій літературі та культурі ХХ — початку ХХІ ст.

Модератор зустрічі — професорка *Олена Романенко* — першою до слова запросила *Аліцію Новак* (Ягеллонський університет). Дослідниця поділилася теплими спогадами про колегу та подругу О. Ковацьку, яку співробітники запам'ятали «дуже амбітною людиною, цікавою співрозмовницею, ретельною дослідницею, уважною й водночас вимогливою до студентів викладачкою». Ці враження доповнив чоловік пані Оксани *Кароль Ковацький* пригадавши, що дружина «постійно шукала нових теорій, багато читала, літературна праця для неї не була мукою, а навпаки — важливою частиною її життя».

До розмови долучився науковий керівник О. Ковацької *Юрій Ковалів* (Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка). Він розповів про історію створення монографії, написаної на основі дисертації — однієї з перших, присвячених українській експериментальній прозі 20-х років ХХ ст. Науковець зазначив, що ця книжка — «ознака великої любові чоловіка», адже з'явилася вона друком саме завдяки зусиллям К. Ковацького. Професор наголосив: незважаючи на те що за експериментальну прозу 20-х років бралося чимало науковців, першою цю проблему концептуально розв'язала саме О. Ковацька.

Ярослав Поліщук (Університет імені Адама Міцкевича в Познані) у своєму виступі розкрив специфіку українського авангардизму, зокрема трьох його хвиль, а також висвітлив життєвий і творчий шлях Олександри Екстер.

Вплив художнього експерименту був потужним не лише в літературі, а й у театральному середовищі першої половини ХХ ст., про що в доповіді «Час режисерських експериментів. Театр експериментальний 20-х років ХХ століття в Україні» розповіла *Йоанна Бобула* (Ягеллонський університет).

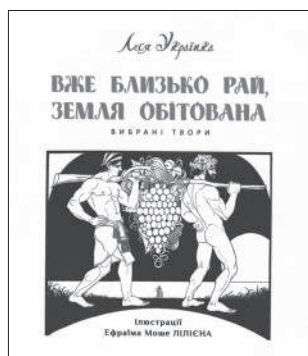
Ніна Бернадська (Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка) у своєму виступі зазначила, що перший унікальний жанровий експеримент в українській літературі — призабутий нині твір Василя Мови «Старе гніздо й молоді птахи» (написаний 1907 р.). Доповідачка окреслила головні особливості художнього експерименту в жанрі роману 20-х років ХХ ст.: мікс кількох жанрових різновидів, переформатування оповідних стратегій, хронотопний експеримент і кінематографічність.

З доповіддю у форматі презентації «Соціальна мережа як онлайн-платформа для експериментальної художньої літератури» виступила літературознавиця, авторка монографії «Українська експериментальна проза ХХ — початку ХХІ століть: “неможлива” література» (Миколаїв, 2018) *Світлана Підпригора* (Чорноморський національний університет імені Петра Могили). Дослідниця розповіла про сучасну зміну парадигми читання і творення літератури, яка опановує нові засоби художнього моделювання та інтегрується в цифровий простір. Доповідачка проаналізувала такі явища, як «твітература» та «фейсбук-роман», а також зауважила, що сучасна «сконденсована» література нівелює потреби традиційного читача, який втрачає здатність сприймати великі масиви інформації задля опанування складних сенсів.

Наприкінці круглого столу до слова були запрошені рецензенти монографії О. Ковачкої — *Райса Мовчан* (Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України) та *Світлана Ленська* (Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка), а всі охочі могли поставити питання доповідачам.

Анастасія ВОРОНОВА
м. Київ

Отримано 27 квітня 2021 р.

Леся Українка. Вже близько рай, Земля обитована...

Вибрані твори / Передмови В. Сулими та А. Рудзицького; ілюстрації Е. М. Лілієна. Київ: [Б. в.], 2021. 343 с.

З ініціативи Артура Рудзицького з'явилося своєрідне видання, пов'язане з ювілейним роком Лесі Українки. Його літературний зміст складають вірші, драматичні твори та переклади письменниці, в основі яких — теми й мотиви біблійної історії. Тексти гідно й гармонійно доповнює графіка сучасника Лесі Українки, єврейського художника Ефраїма Моше Лілієна (1874—1925), який народився в Дрогобичі. Він став відомий, зокрема, завдяки серії ілюстрацій до Біблії. Із творчою біографією митця знайомить передмова А. Рудзицького. Сприйняття та інтерпретація біблійних сюжетів у творах видатної української письменниці — тема передмови Віри Сулими. Дослідниця характеризує роль Святого Письма в доробку Лесі Українки і докладніше зупиняється на деяких основних та проблемних питаннях біблійної теми у творах авторки, а також на її ставленні до релігії загалом і християнства зокрема.

Наші
презентації